

Vývoj vegetace, kterou nazýváme lesními porosty, začal zhruba před 12 000 lety, po konci poslední doby ledové a ústupu ledovců, kdy se podnebí začalo oteplovat. Na našem území se začaly objevovat dřeviny jako smrk a dub, později, asi před 7 000 lety jilm, ke kterému se přidal habr a následně jedle a buk. Poslední dvě jmenované dřeviny spolu vytvářely smíšené porosty. Do roku 1 000 př. n. l. dosáhl smrk na našem území svého vůbec největšího rozšíření a stal se dominantní složkou většiny lesních porostů. V 7. století našeho letopočtu výrazně zesílila zemědělská činnost člověka, která postupně vyvolala řadu změn ve velikosti i struktuře lesů. Současná podoba lesů ve střední Evropě se začala vytvářet v polovině 18. století. V té době byly porosty devastovány neregulovanými těžbami, později velkoplošnými zásahy bez následné obnovy lesů. Rozvíjející se hutnický a sklářský průmysl vyžadoval stále větší přísun dřevěného uhlí, s růstem počtu obyvatelstva a rozrůstáním měst se zvyšovaly nároky na dodávky palivového a stavebního dříví. Pod sílícím tlakem průmyslové revoluce mizely poslední zbytky původních lesů, ale nikdo se nestaral o jejich obnovu. Osvícení panovníci Marie Terezie a Josef II. i osvícení vlastníci lesů si začali uvědomovat vážnost situace a hledali řešení. Tehdy kromě vydání patentů a nařízení o nakládání s lesy byla pro počínající cílevědomé lesní hospodářství formulována jasná společenská objednávka, vypěstovat dostatek kvalitního stavebního a palivového dříví, což v praxi znamenalo zajistit dostatek kvalitního sadebního materiálu pro obnovu lesů.

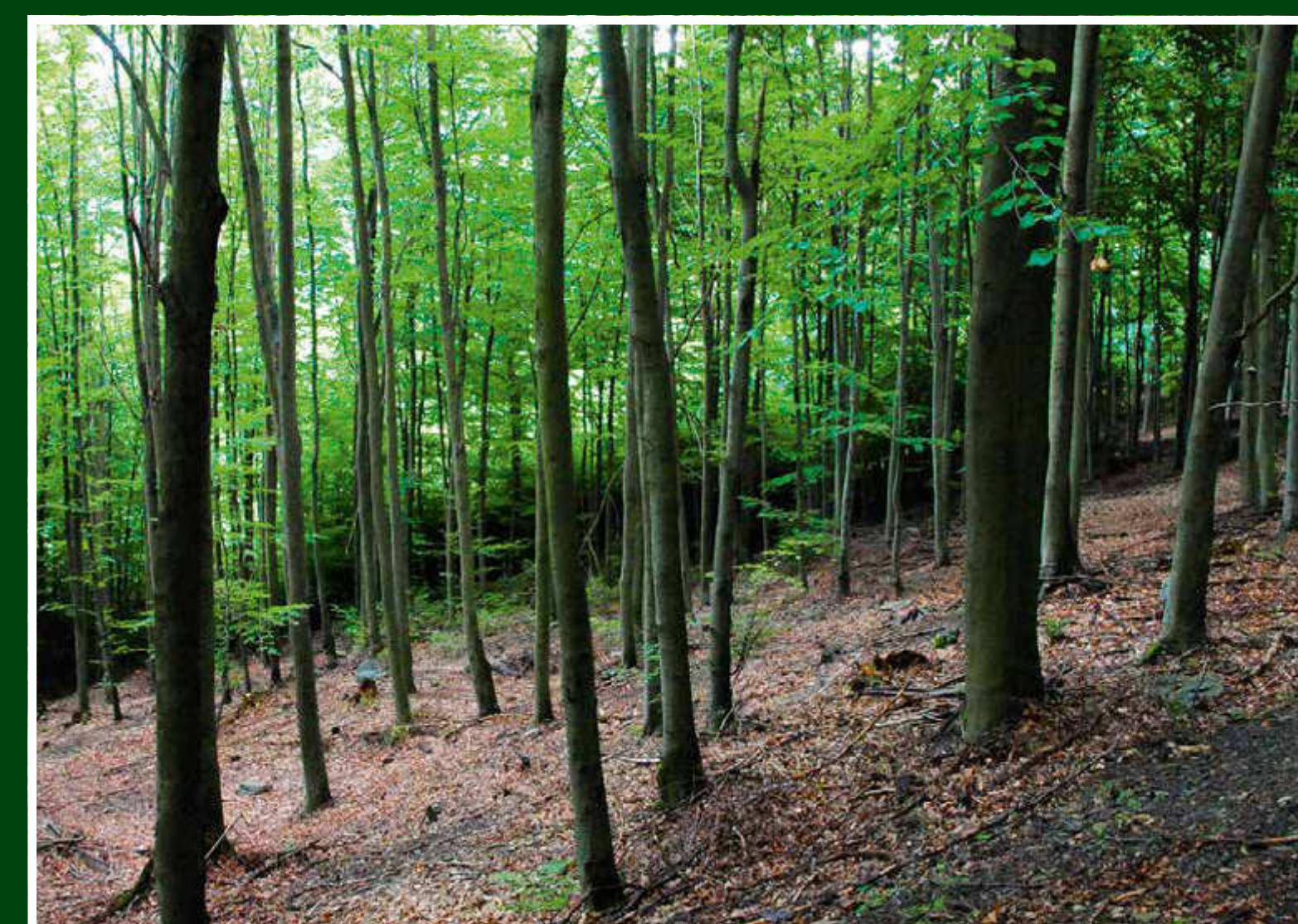
Smrková kmenovina s příměsí buku v podúrovni

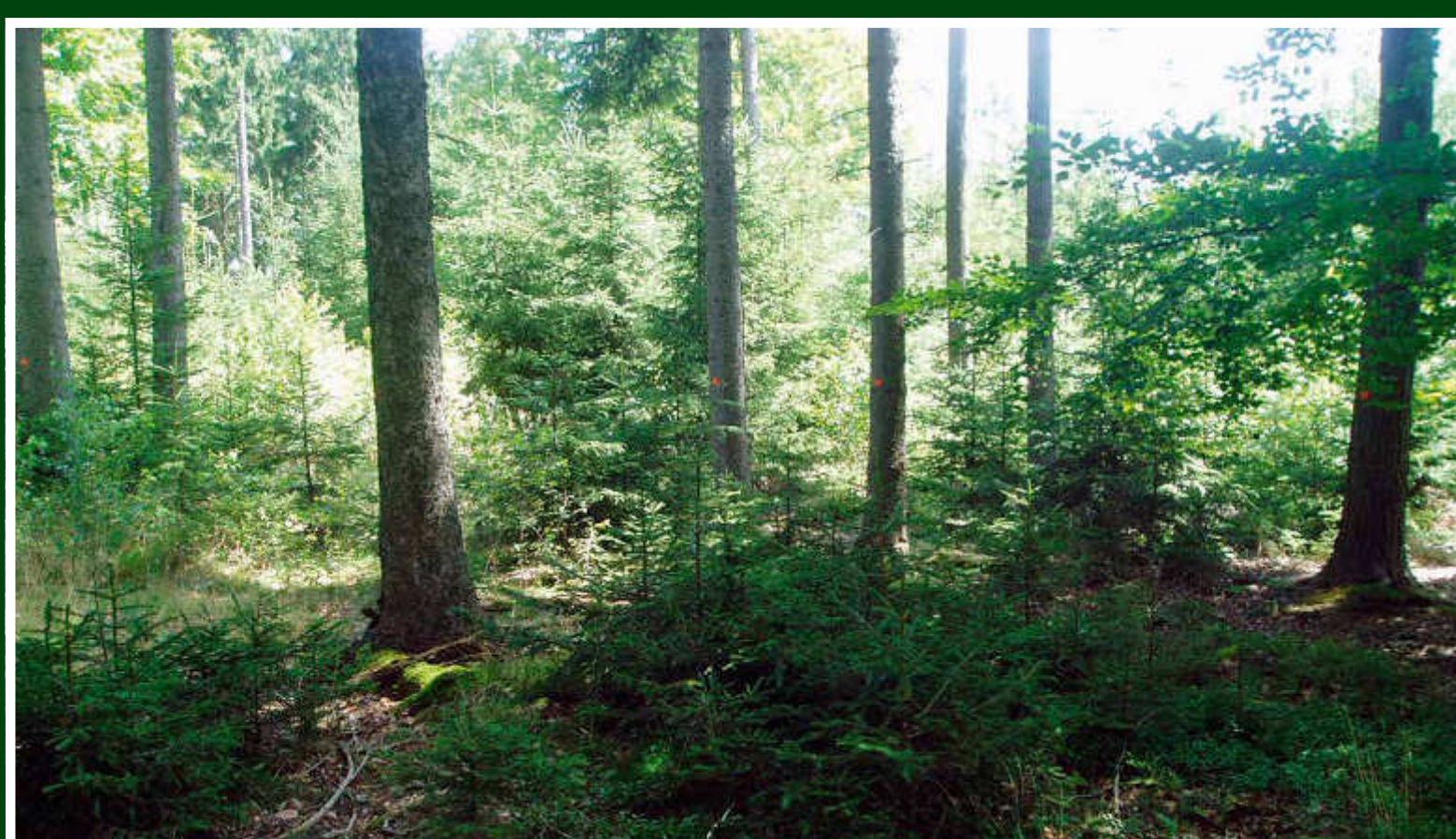
Pěstování sadebního materiálu – smrk

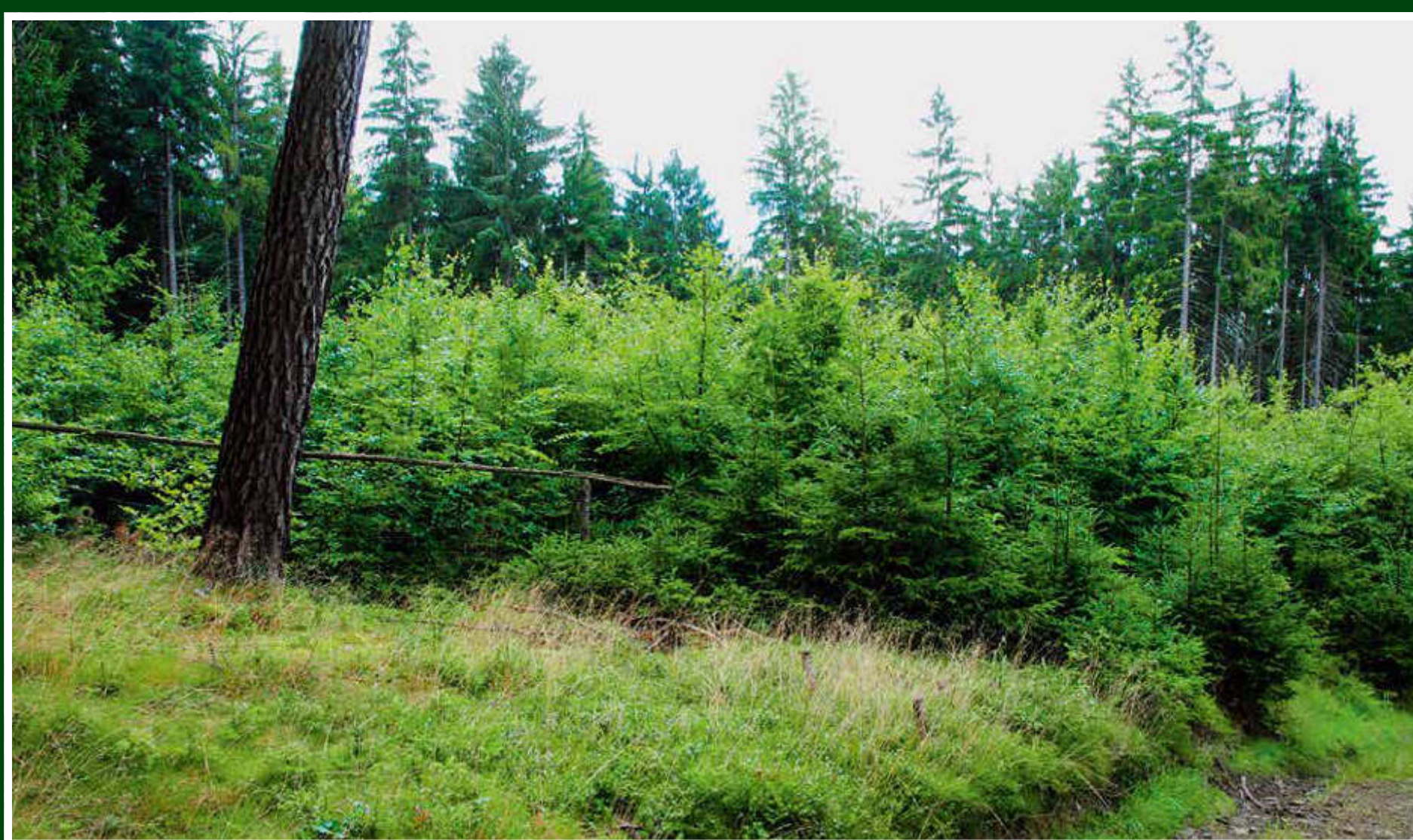
Smrkový nárost přecházející v mlazinu

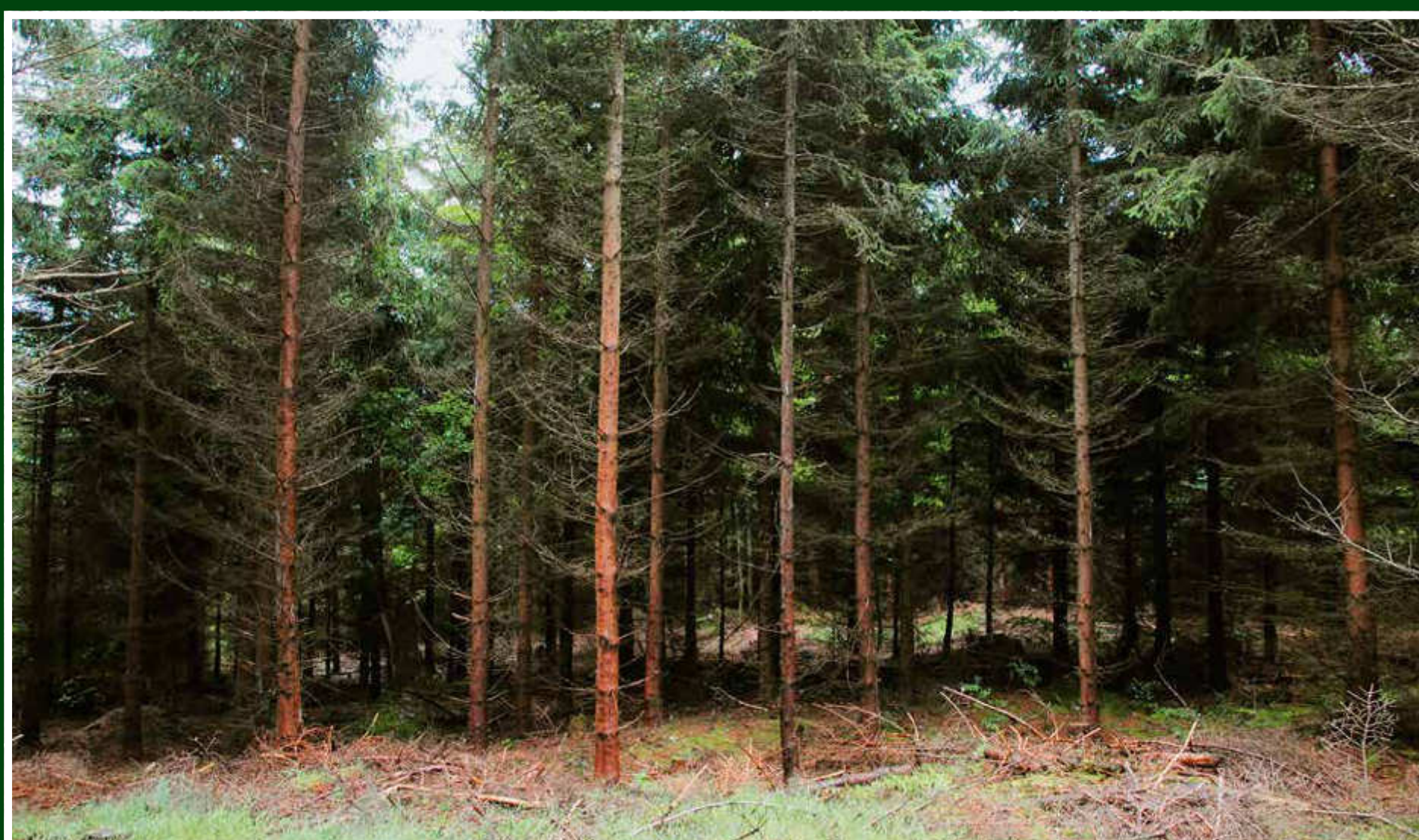
Nastávající buková kmenovina

Přirozená obnova lesa – smrk, s vyznačenou obnovní těžbou

Buková mlazina

Smrková tyčkovina přecházející v tyčovinu

nálet – první růstová fáze lesa, která vznikla přírodním nasemeněním, jedná se o semenáčky až po jedince o střední porostní výšce do 0,5 m

kultura založená – první růstová fáze lesa vzniklá umělou obnovou sazenicemi (sadebním materiálem) vypěstovanými člověkem

nárost – druhá růstová fáze lesa, vzniklá přirozenou obnovou, již růstově zabezpečení jedinci o střední porostní výšce od 0,6 do 1,3 m

kultura odrostlá – druhá růstová fáze již zajištěného lesního porostu, založeného uměle, je vymezená střední porostní výškou od 0,6 do 1,3 m

mlazina – třetí růstová fáze lesního porostu následující po nárostu nebo odrostlé kultuře, je vymezená střední porostní výškou v rozpětí 1,3 až 5 m a tloušťkou do 5 cm

tyčkovina – čtvrtá růstová fáze lesa následující po mlazině, jedná se o porosty se střední výčetní tloušťkou v rozpětí 6 až 12 cm a výškou větší než 5 m

tyčovina – pátá růstová fáze lesa vymezena střední výčetní tloušťkou 13 až 19 cm a výškou větší než tyčkovina

kmenovina nastávající – je šestou růstovou fází lesa, jde o odrůstající, obvykle zřetelně rozvrstvený lesní porost, dosahující střední výčetní tloušťky 20 cm a většinou i věku 51–80 let

kmenovina vyspělá – je poslední růstovou fází hospodářského lesa, nepřesahující však fyziologickou zralost stromů, růstově ustálený lesní porost dosahující střední výčetní tloušťky nad 36 cm a většinou i věku nad 80 let

Text: archiv Lesy ČR, s. p.
Zpracování: Kolář & Kutálek grafické studio

